

**MAZOWIECKIE BIURO PLANOWANIA REGIONALNEGO
W WARSZAWIE**

**Białystok jako ośrodek krajowy
pełniący niektóre funkcje metropolitalne
w koncepcji przestrzennego zagospodarowania kraju
w perspektywie 20 lat**

**dr Dariusz Piotrowski
Joanna Gawędzka-Olszewska**

Toruń, 15-16 listopada 2012 r.

Białystok jako największe miasto północno-wschodniej Polski

- ❑ Obszar 102,12 km² - 0,5% powierzchni województwa podlaskiego,
- ❑ Liczba mieszkańców - 294 298 (31.12.2011r.),
- ❑ Gęstość zaludnienia - 2 882 osób na km²,
- ❑ 45,5 tys. studentów - 2010/2011,
- ❑ Miasto o wykształconych funkcjach:
 - administracyjnych,
 - gospodarczych,
 - edukacyjnych w zakresie szkolnictwa wyższego,
 - kulturowych,
 - leczenia specjalistycznego.

Klasyfikacja ośrodków miejskich w Unii Europejskiej wg klasyfikacji ESPON

Według badań **ESPON** wyróżniono 5 typów Metropolitalnych Europejskich Obszarów Wzrostu (MEGA):

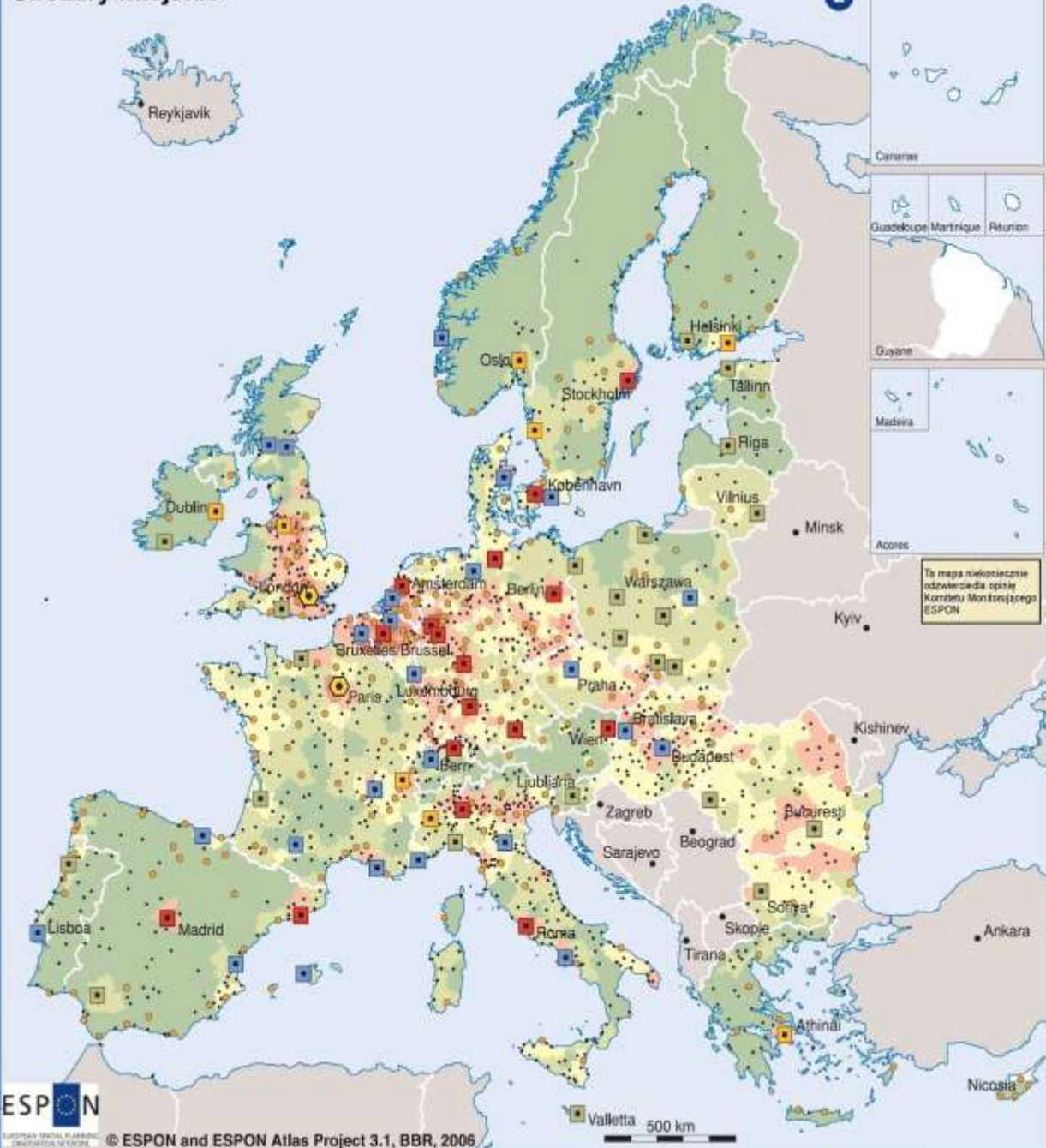
- miasta globalne,
- europejskie motory rozwoju,
- silne MEGA,
- potencjalne MEGA,
- słabe MEGA

oraz 2 typy Funkcjonalnych Obszarów Miejskich (FUA):

- Ponadnarodowe/Krajowe Funkcjonalne Obszary Miejskie,
- Regionalne/Lokalne Funkcjonalne Obszary Miejskie.

Obszary miejskie

2

Udział obszarów przekształconych

- bardzo niski
- niski
- średni
- wysoki
- bardzo wysoki
- brak danych

Klasyfikacja FUA i MEGA

- Globalne węzły
- Lokomotywy Europy
- Silne MEGA
- Potencjalne MEGA
- Słabe MEGA
- FUA o znaczeniu transnarodowym/krajowym
- FUA o znaczeniu regionalnym/lokalnym

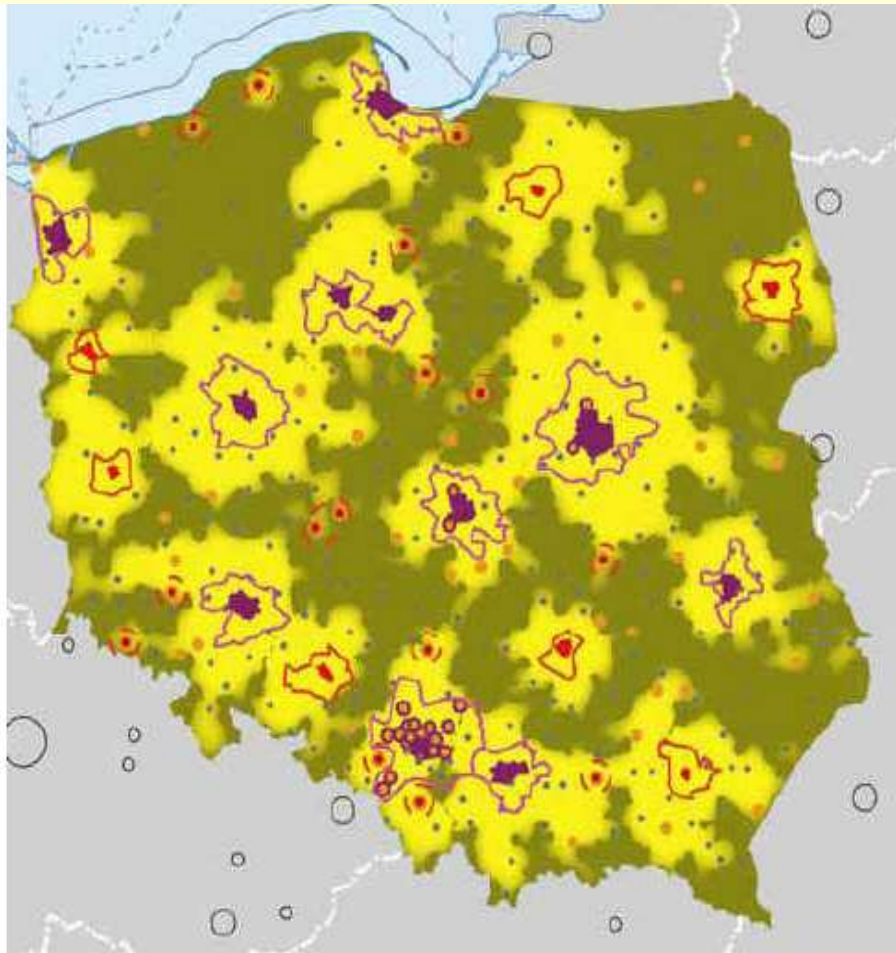

Kryteria wyznaczania ośrodków metropolitalnych w KPZK 2030

- liczba ludności w ośrodku metropolitalnym powyżej 300 tys. mieszkańców,
- zatrudnienie w sektorze usług rynkowych (pośrednictwo finansowe oraz obsługa nieruchomości i firm) powyżej 40 tys.,
- liczba studentów kształcących się w danym mieście w roku akademickim 2007/2008 powyżej 60 tys.,
- lokalizacja portu lotniczego obsługującego ruch pasażerski,
- lokalizacja hoteli cztero- i pięciogwiazdkowych,
- międzynarodowe wystawy w obiektach działalności wystawienniczej w latach 2006-2008,
- współpraca instytucji naukowo-badawczych w 5. i 6. Programie ramowym UE.

Podstawowa sieć powiązań funkcjonalnych w roku 2030 - KPZK 2030

- ❑ Warszawa, aglomeracja górnośląska (główny ośrodek Katowice), Kraków, Łódź, Trójmiasto, Poznań, Wrocław, bipol Bydgoszczy z Toruniem, Szczecin oraz Lublin
- ❑ **Białystok** jako miasto wojewódzkie o znaczeniu krajowym, w którym następuje systematyczna koncentracja funkcji metropolitalnych o znaczeniu międzynarodowym i krajowym.

Metropolie i ośrodki krajowe pełniące niektóre funkcje metropolitalne

Kategorie miast

Wojewódzkie

- metropolitalne
- ośrodki krajowe pełniące niektóre funkcje metropolitalne
- ośrodki regionalne
- subregionalne
- subregionalne w granicach obszarów funkcjonalnych miast
- lokalne

Obszary funkcjonalne ośrodków miejskich

Wojewódzkie - ustalenie

- metropolitalne
- krajowe
- Regionalne -
- zalecenie

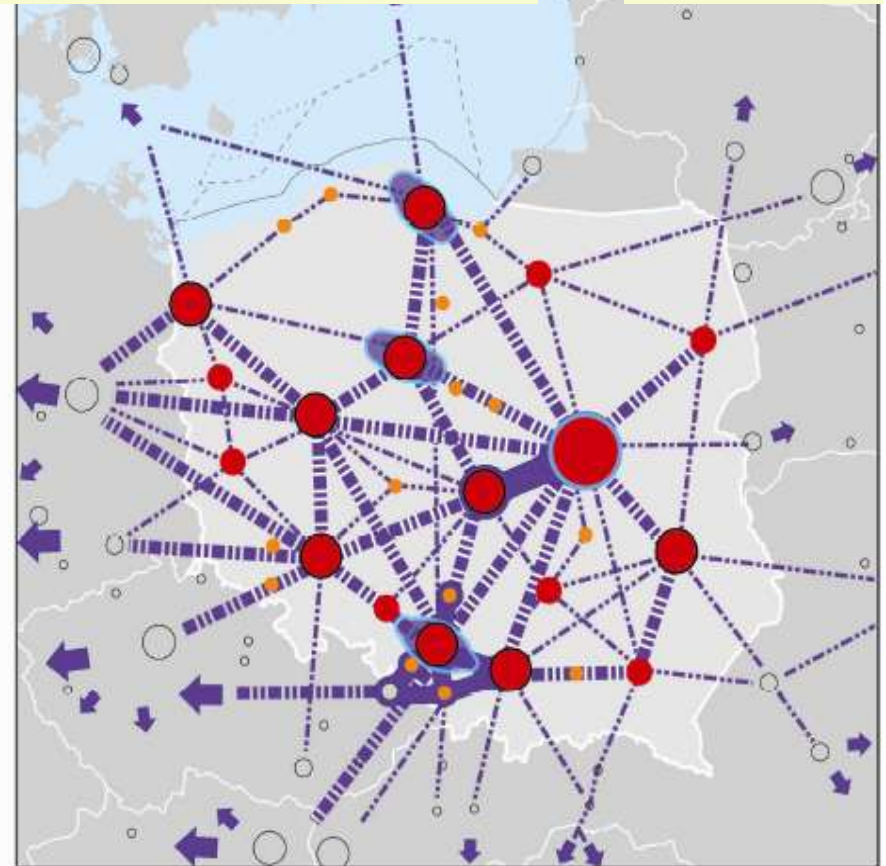
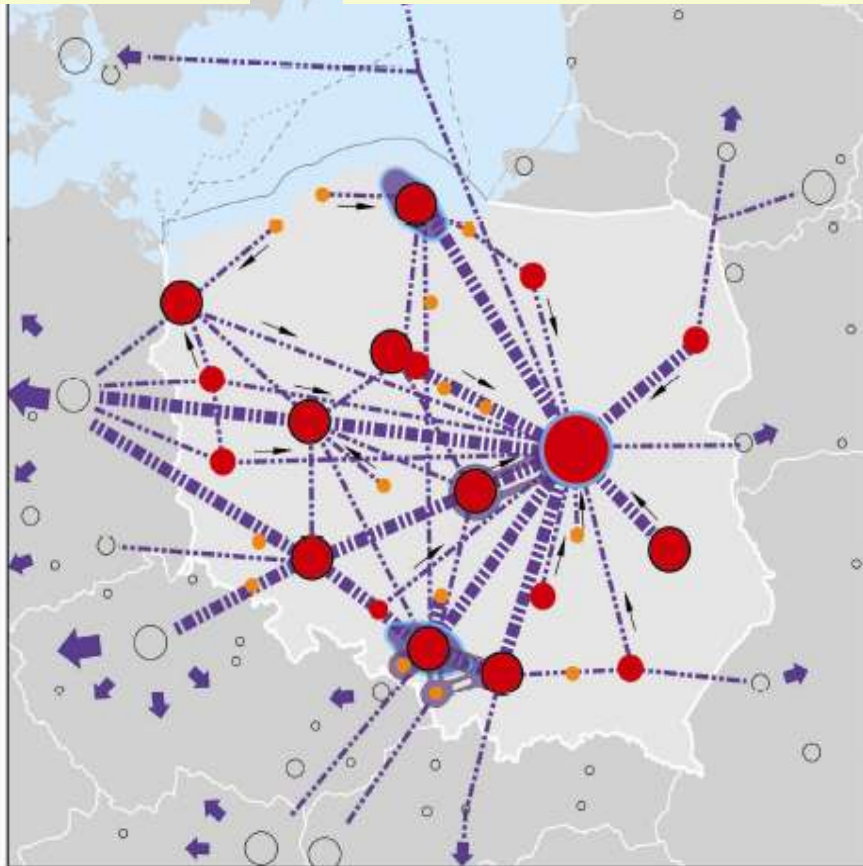
Wiejskie obszary funkcjonalne

- uczestniczące w procesach rozwojowych
- peryferyjne, zagrożone marginalizacją

Powiązania funkcjonalne głównych ośrodków miejskich

2010 r.

2030 r.

Miasta główne

 stolica - metropolia o znaczeniu europejskim

Wojewódzkie

 metropolie krajowe (ośrodki powyżej 300 tys. mieszkańców)

 ośrodki krajowe pełniące niektóre funkcje metropolitalne

 najważniejsze ośrodki regionalne składające się z więcej niż jednego rdzenia

Układy dwubiegunowe i wielowierzchołkowe

 kształtujące się

 istniejące

Powiązania funkcjonalne

 podstawowe

 uzupełniające

 powiązania wybitnie jednokierunkowe

Kierunki międzynarodowych powiązań funkcjonalnych

 podstawowych

 uzupełniających

Wybrane cele polityki przestrzennego zagospodarowania kraju i ich wpływ na kształtowanie i rozwój funkcji metropolitalnych Białegostoku

Podwyższenie konkurencyjności głównych ośrodków miejskich Polski w przestrzeni europejskiej poprzez ich integrację funkcjonalną przy zachowaniu policentrycznej struktury systemu osadniczego sprzyjającej spójności

Działania:

- wzmocnienie i dywersyfikacja funkcji gospodarczych ośrodków wojewódzkich,
- wzmocnienie potencjału badawczo-naukowego,
- dostosowanie struktury przestrzennej i funkcjonalnej do potrzeb rozwojowych gospodarki opartej na wiedzy i innowacyjności,
- wspieranie biznesu i nauki,
- wspieranie renowacji i modernizacji istniejącej infrastruktury kultury oraz rewitalizacji historycznych i zabytkowych obiektów na cele kulturowe,
- rozwój infrastruktury turystycznej i kongresowej oraz wystawienniczo-targowej.

Poprawa spójności wewnętrznej i terytorialne równoważenie rozwoju kraju

Działania:

- wspieranie rozwoju powiązań funkcjonalnych o podstawowym znaczeniu dla rozwoju miast i regionów peryferyjnych,
- rozwijanie powiązań funkcjonalnych pomiędzy obszarami położonymi na obrzeżach, wymagających wspierania rozwoju, wspomagających spójność wewnętrzną kraju,
- wspieranie rozwoju procesów urbanizacyjnych, koncentracji funkcji metropolitalnych i działalności gospodarczej,
- wsparcie dla procesów dyfuzji z głównych ośrodków.

Poprawa dostępności terytorialnej kraju w różnych skalach przestrzennych poprzez rozwijanie infrastruktury transportowej i telekomunikacyjnej

Działania:

- ❑ poprawa dostępności transportowej do ośrodków wojewódzkich oraz wzmocnienie ośrodków subregionalnych,
- ❑ działania inwestycyjne dla dróg i linii kolejowych (Warszawa – Białystok – Ełk – Suwałki) oraz wspieranie wybranych inwestycji lokalnych,
- ❑ działania polegające na podniesieniu rangi i priorytetu realizacyjnego inwestycji drogowej Warszawa-Białystok-Mińsk-Moskwa.

Szanse rozwoju Białegostoku

- ❑ Według KPZK Polska Wschodnia będzie regionem dostępnym, konkurencyjnym oraz spójnym z centrum kraju;
- ❑ Białystok będzie pełnił funkcję stymulującą rozwój obszaru funkcjonalnego;
- ❑ Białystok poprzez położenie w bliskim sąsiedztwie granicy zewnętrznej UE będzie czerpał dodatkowe korzyści ze współpracy transgranicznej;
- ❑ Zwiększenie przepustowości dróg ekspresowych
- ❑ Wzmocnienie powiązań sieci kolejowych;
- ❑ Zwiększenie skuteczności procesów dyfuzyjnych wychodzących z Warszawy na ośrodki krajowe;
- ❑ Poszukiwanie nisz rozwojowych pozwalających osiągnąć wystarczający poziom rozwoju bazy ekonomicznej miasta zdolnej do realizacji funkcji o znaczeniu metropolitalnym.

Oddziały Terenowe:

OT Ciechanów
ul. Powstańców Warszawskich 11
06-400 Ciechanów

OT Ostrołęka
ul. Piłsudskiego 38
07-400 Ostrołęka

OT Płock
Al. Jachowicza 30
09-400 Płock

OT Radom
ul. Mokra 2
26-600 Radom

OT Siedlce
ul. Pułaskiego 19/21
08-110 Siedlce

**MAZOWIECKIE BIURO
PLANOWANIA REGIONALNEGO
W WARSZAWIE**

Biuro w Warszawie

ul. Solec 22
00-410 Warszawa
tel. 22 518 49 00
fax. 22 518 49 49
e-mail: biuro@mbpr.pl
www.mbpr.pl